УДК 631.162:657.1.001

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНДИКАТИВНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМУВАНЬ

О. М. КОСТЕНКО, кандидат економічних наук,
докторант кафедри статистики та економічного аналізу
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: kostenkoalexandr@yahoo.com

Анотація. *Висвітлено теоретико-методичні положення поліпшення індикативного інструментарію обліково-інформаційного відображення діяльності організаційних формувань.*

Обґрунтовано параметри розробки удосконаленої системи збалансованих індикаторів управління організаційним формуванням, що визначає об'єктивним обліково-інформаційним відображенням його роботи передумови прийняття якісніших рішень.

Досліджено гносеологічні аспекти наукового дисперсування структури забезпечення організаційного формування інформацією до найменших елементів, з яких утворюються узасаднюючі складові зазначених індикативних орієнтирів.

Ключові слова: обліково-інформаційна система, індикативне управління, система збалансованих показників, види організаційних формувань

Актуальність. У сучасних умовах господарювання основним завданням управління підприємства є забезпечення його сталого розвитку. У зв'язку з цим, є необхідність всебічної та достовірної оцінки результатів роботи за рахунок здійснення якісного аналізу параметрів для обгрунтованого прогнозування функціонування такого господарюючого суб'єкта. Об'єктивна діагностика потребує визначення системи збалансованих індикаторів управління, що за змістом охоплюють усі сфери діяльності організаційного формування на певну дату та за відповідний проміжок часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Недостатня надійність використовуваних індикаторів у межах мінливого інформаційного простору стала причиною великої кількості досліджень у цій сфері. На особливу увагу заслуговують розробки таких вчених, як Ф. Ф. Бутинець, Г. Г. Кірейцев, В. В. Ковальов, В. М. Краєвський, І. Д. Лазаришина, Ю. Я. Литвин, Г. В. Савицька, В. К. Савчук, Р. А. Фатхутдінов, М. Г. Чумаченко та інших науковців.

У переважній більшості робіт згаданих економістів науковий пошук із зазначеної тематики проводився у двох напрямах: агрегування та, відпо-

© О. М. Костенко, 2016

відно, розширення можливостей вибору показників на базі обмеженого набору індикаторів. Проте, поза увагою залишилися актуальні питання розробки нових та поліпшення існуючих індикаторів за рахунок використання переваг багатофункціональної обліково-інформаційної системи управління, що дасть змогу оперативно визначати тенденції змін діючої кон'юнктури, а також максимально враховувати їх вплив у процесі пошуку шляхів підвищення якості прийнятих рішень.

Мета дослідження – проаналізувати теоретико-методичні положення обґрунтування параметрів розробки вдосконаленої системи збалансованих індикаторів управління організаційним формуванням, що об'єктивним обліково-інформаційним відображенням його роботи визначає передумови прийняття якісніших рішень.

Матеріали і методи дослідження. Під час дослідження теоретичних аспектів обліково-інформаційного забезпечення управління використовувалися методи структурного та порівняльного аналізів з метою вдосконалення інструментарію обліково-інформаційного відображення діяльності організаційних формувань.

Результати дослідження та їх обговорення. Для визначення параметрів удосконаленої системи збалансованих індикаторів управління діяльністю організаційного формування необхідно розглянути гносеологічні аспекти наукового дисперсування структури забезпечення його інформацією до найменших елементів, з яких утворюються узасаднюючі складові зазначених індикативних орієнтирів.

Система управління організаційним формуванням функціонально спирається на інформацію. Термін «інформація» (від лат. informatio) – означає «пояснення», «повідомлення». Він набув вжитку ще наприкінці XIX століття, але спочатку використовувався лише щодо засобів зв'язку. З розвитком науки і техніки інформацію почали розглядати залежно від змісту з виокремленням її видів, які стосуються різних галузей людської діяльності [3, с. 128].

Нині під інформацією розуміють сукупність корисних відомостей в документах та інформаційних масивах на машинних та інших носіях, які є об'єктом процесів збирання, реєстрації, зберігання, перетворення й передавання. Інформація – головний елемент будь-якої з функцій управління [6, с. 20]. Вона відповідає на запитання «Що?», і характеризується поняттями предметів і засобів праці. Як предмет праці інформація є об'єктом таких дій: збір, реєстрація, опрацювання, збереження, передача. Як засіб праці вона впливає на об'єкт управління [5, с. 24].

Поділяємо погляди В. М. Краєвського [7, с. 128–133], який зазначає, що для вирішення питання спільного використання інформації різними групами користувачів створюється обліково-інформаційне забезпечення, яке, у свою чергу, формує обліково-інформаційну систему управління, що трансформує показники, відомості, звітність та несистемні дані в індикатори.

На нашу думку, найповніший структурно-логічний ланцюг перетворення інформації в систему індикаторів такий: реквізит, показник, доку-

мент (повідомлення), масив (звітність), обліково-інформаційне забезпечення та обліково-інформаційна система [1, с. 28; 3, с. 96; 10, с. 74].

Під обліково-інформаційною системою управління слід розуміти сукупність інформаційних ресурсів і аналітичних процедур, а також засобів і способів їх організації та взаємодії, що дають змогу повною мірою реалізувати всі функції управління для забезпечення ефективної виробничо-фінансової діяльності організаційного формування. Одним із основних завдань обліково-інформаційної системи управління є постійний цілеспрямований підбір відповідних показників, необхідних для формування індикаторів, що використовуються в процесі підготовки якісних управлінських рішень.

Показник – це засіб передачі інформації про суть чогось (якого-небудь явища); узагальнююча характеристика, що дозволяє оцінити стан і розвиток сукупності (групи) об’єктів чи процесів, виражена в чисельній формі. Показник є однією з базових інформаційних одиниць. Для надання оцінки рівню результативності, кожному підприємству необхідно розроблювати окрему систему показників, а потім проводити аналіз їх величин та структури під час формування відповідних індикаторів [1, с. 12].

Показники є інструментами пізнання. Розрізнюють загальні й конкретні; комплексні та базові; абсолютні й відносні; прямі та зворотні; порядкові й інтервальні, а також інші групи показників, які змінюються за величиною і в часі при здійсненні господарської діяльності підприємством [1, с. 14; 4, с. 96–117]. Саме факт зміни кожного окремого показника є тією властивістю, яка доводить, що останній перетворюється на індикатор оцінки відповідного сегменту діяльності організаційного формування.

Відтак, стоїмо на позиціях, що показник не тотожний індикатору. Йдеться про чітку відмінність між ними. Останню детально описує у своїх роботах В. М. Краєвський [8, с. 148–152; 9, с. 95–153], зазначаючи, що показник завжди віддзеркалює статику процесу (те, що вже відбулося), а індикатор, навпаки, відображує динаміку майбутнього розвитку (те, що буде), вектор якого обумовлює зміст відповідного управлінського рішення. Для аргументації цього твердження автор наводить дифінітивний переклад, зазначаючи зокрема, що показник (від англійського index, showing) – показчик, а індикатор (від латинського indicator) – укажчик.

Розглянемо, на що саме вказує індикактор та яким чином?

Індикатором називається [11, с. 204–316]:

– показник, що орієнтує (дає змогу певною мірою передбачати), в якому напрямі слід очікувати розвитку ситуації (тобто, показник, уже змінений динамікою);

– укажчик, що відображує зміни будь-якого параметра контрольованого процесу або стану об'єкта у формі, зручній для безпосереднього сприйняття людиною (візуально, акустично, тактильно або іншим способом, який легко інтерпретується);

– вимірник змін параметрів системи, що дозволяє отримувати характеристики стану її внутрішнього та зовнішнього середовища;

– система ознак, призначена для встановлення наявності та відстежування динаміки змін певних рівнів із визначенням їх порогових значень;

– числовий орієнтир, що вказує на зміну тієї або іншої економічної чи фінансової величини;

–функція, що встановлює належність елемента множині;

– змінна, що використовується в прийнятті рішень про застосування інструментів різних видів політики.

Отже, показник – це ще не індикатор. Показник – узагальнена статична характеристика якого-небудь явища, процесу чи його результату, поняття або їх властивостей, зазвичай, чисельно оформлена. Індикатор – агрегуюча показниками змінна, орієнтована на динаміку в розвитку об'єкта, що досліджується і призначена для моніторингу коливань його параметрів. Звідси, індикатори включають в себе показники і виражають їх змістовне наповнення. Показник може бути індикатором тільки при доповненні характеристикою динаміки.

Індикатори дисперсуються відповідно до рівневої диференціації самого управління, зокрема, вирізняють індикатори макро-, мезо- та мікрорівня.

На макрорівні (міждержавний та державний рівень) індикатори розроблюються з урахуванням міжнародних їх класифікацій для налагодження геопросторових контактів та поглиблення співробітництва. Так, наприклад, у контексті сталого розвитку обґрунтуванням відповідних індикаторів займаються: Комісія ООН із сталого розвитку, Комітет з екологічного моделювання (ISEM), Комітет з енвайронментальних (екологічних) індексів (ICEI), Науковий комітет з проблем навколишнього середовища (SCOPE) та інші. Саме SCOPE розробив 134 індикатори для систем локального та глобального рівнів, поділених на: а) індикатори зміни показників соціальних аспектів сталого розвитку; б) індикатори зміни показників економічних аспектів сталого розвитку; в) індикатори зміни показників екологічних аспектів сталого розвитку; г) індикатори зміни показників інституцій [12, с. 321–327].

Ці та інші організації розроблюють індикатори різних величин для описання штучних і природних системних об'єктів та явищ, проведення досліджень з метою декларування, погодження, обчислення і аналітичної оцінки нових індикативних укажчиків, в тому числі й на рівні регіонів.

За допомогою регіональних індикаторів (мезорівень) вирішують завдання:

– визначення місця регіону і його ролі в минулому та майбутньому (індикативному) розвитку господарського комплексу;

– створення підстав для достовірної оцінки ефективності господарювання в регіонах;

– формування оціночної бази використання факторів розвитку потенціалу;

– описання стану економіки регіону й економіки, яка виходить за його межі.

Система індикаторів регіону повинна корелювати з напрямами регіональної політики, що зводяться до: а) необхідності міжрегіонального вирівнювання подушового споживання, або життєвого рівня населення, яке проживає в регіоні; б) потреби збільшення доходу в розрахунку на душу населення, що сприяє зростанню рівня споживання.

Як і на макрорівні, на регіональній орбіті вимірників розвитку можна виокремити значну кількість індикаторів. Наведемо приклад деяких із них [9, с. 27–84]:

– диверсифікація регіональної економіки;

– замикання зв’язків виробництва та споживання в межах регіону;

– зонування території за функціональним призначенням;

– розвиток партнерських зв'язків із сусідніми населеними пунктами щодо спільного виробництва продуктів харчування, сировини і переробки відходів;

– забезпечення приросту населення;

– автономізація громад та їх кооперація тощо.

Щодо індикаторів мікрорівня, вони покликані оцінити й спрогнозувати результативність підприємства в цілому, його підрозділів, видів діяльності, використання ресурсів тощо. Тобто, під зазначеними індикаторами слід розуміти орієнтири, що цілісно відображують стан і тенденції розвитку об'єкта управління. Розглянемо їх детальніше.

Ключова проблема визначення управлінських індикаторів – вибір їх кількості та складу. Щоб відібрані індикатори реально відображували тенденції розвитку об'єкта управління, необхідно керуватися їх економічною сутністю. Тобто, інформація, призначена для розрахунку таких індикаторів, повинна базуватися на даних оперативно-технічного, бухгалтерського (фінансового, управлінського, податкового) і статистичного обліку, а також позаоблікових відомостях.

Якість матеріалу, на якому ґрунтуються індикатори, перш за все, залежить від відповідності обліково-інформаційної системи запитам управління, а її обліково-інформаційного забезпечення системоутворюючим інформаційним вимогам (аналітичність, релевантність, своєчасність тощо).

Основна складність визначення системи індикаторів роботи організаційного формування полягає в необхідності забезпечення високого рівня їх адаптованості до змін середовища функціонування, що передбачає відстеження та облік взаємозв'язків між всіма показниками і відображення прогнозованих змін у вимірниках при корегуванні стратегічних орієнтирів.

Перед розробкою на підприємстві вдосконаленої системи збалансованих індикаторів управління необхідно спиратися на такі науково-обґрунтовані критерії їх відбору: а) зв'язок індикаторів зі стратегією розвитку підприємства в довгостроковій перспективі; б) кількісне відображення величин індикаторів; в) можливість відстежування індикаторів без перевитрат на це коштів; г) інформаційна прозорість і зрозумілість цільової шкали індикаторів; д) релевантність та єдине тлумачення індикаторів.

Трансформуючи розглянуті теоретичні аспекти об’єкта нашого дослідження в емпіричну площину, обґрунтуємо зміст основних індикаторів удосконаленої системи управління організаційним формуванням та склад груп показників, що їх утворюють у практиці господарювання.

Індикатори системи управління слід поділяти на такі, що формуються із зовнішніх та внутрішніх джерел інформації. Це орієнтири, які використовуються для проведення аналізу відповідно зовнішнього та внутрішнього оточення організаційного формування.

Склад груп показників, що формують індикатори системи управління діяльністю підприємства на основі зовнішніх інформаційних джерел [2, с. 81; 4, с. 95–115]:

– динаміка показників макроекономічного розвитку;

– динаміка показників галузевого розвитку;

– зміни показників кон’юнктури товарного ринку;

– зміни показників кон’юнктури ринку фондових інструментів;

– зміни показників кон’юнктури ринку грошових інструментів;

– динаміка показників, що характеризують діяльність банків, страхових компаній, постачальників, конкурентів, покупців продукції тощо;

– нормативно-регулюючі індикатори інших аспектів господарювання підприємства та стосовно питань функціонування окремих сегментів товарного й фінансового ринків, на яких воно здійснює свою діяльність.

Склад груп показників, що формують індикатори системи управління діяльністю підприємства на основі внутрішніх інформаційних джерел [2, с. 85]: а) динаміка показників «Балансу» підприємства; б) динаміка показників «Звіту про фінансові результати»; в) динаміка показників «Звіту про рух грошових коштів»; г) динаміка показників управлінського обліку підприємства; д) динаміка нормативно-планових показників.

Розглянутий комплекс необхідних індикаторів лежить в основі формування вдосконаленої за змістом їх системи, призначеної для результативного управління діяльністю організаційного формування.

Ця система повинна бути основним джерелом інформації не тільки про стан керованого об'єкта, а й сам контур управління. Відтак, ранжування індикаторів пропонуємо здійснювати за такими організаційними ознаками:

1. По модальності сигналів (візуальні, акустичні тощо). Найчисленіші повинні бути візуальні індикатори – приладів, табло, таблиць, планкарт, сигналізаторів тощо. З акустичних найпоширеніші – дзвінків, телефонограм.

2. За призначенням виконуваних функцій: командні (вказувати на дію, яку потрібно виконати) і повідомлювальні (давати інформацію про ситуації).

3. За способом використання індикатори поділяються на 3 групи: а) для перевірочної (контрольної) оцінки; б) для якісного аналізу (визначення тенденцій, напрямів зміни параметра – зменшення або збільшення тощо); в) для кількісного аналізу (визначення точних чисельних значень керованих величин).

4. За ступенем складності й узагальненості наведених даних розрізнюють: а) ті, що несуть інформацію про окремі параметри об'єкта; б) інтегральні, які надають інформацію про декілька параметрів об'єкта управління:

– комбіновані, в яких поєднані різні показники;

– узагальнюючі.

5. За характером використання вирізняють індикатори індивідуального та колективного користування. Сумарною психологічною характеристикою таких індикаторів є їх читанність – швидкість і точність усвідомлення.

Наведені вимоги доводять правомірність наших переконань: індикатор – це те, що дає уявлення про найзначущі події та речі, або ж дає змогу відчути тенденцію чи явище, в тому числі, які поки ще неможливо виявити.

Основна функція індикатора – інформування, але для того, щоб донести інформацію, необхідна простота. Індикатори спрощують складність розуміння даних. Вони є витягом інформації, отриманої під час моніторингу, збору та аналізу даних. Необроблені або статистичні дані не є індикаторами без проведення аналізу. Тобто, індикатор повинен: спрощувати інформацію таким чином, щоб допомогати особам, які приймають рішення, і громадськості зрозуміти проблему; бути практично здійсненним і реальним.

Враховуючи те, що процес управління – це цілеспрямований вплив керуючого суб’єкта на керований об’єкт за допомогою системи збалансованих індикаторів для досягнення певної мети, вважаємо, що під удосконаленою такою системою слід розуміти групи (блоки) узагальнень змісту і значень показників економічного, соціального, екологічного й техніко-технологічного стану тенденцій змін як самого суб’єкта господарювання, так і названої системи, що відображують їх розвиток. Проаналізуємо зміст кожного з них детальніше.

Економічні індикатори дають аналітичне обгрунтування використанню робочої сили, засобів і предметів праці, джерел їх утворення та результатів застосування в обсягах і динаміці. До них відносять: індикатори констант наявності; індикатори характеристик споживання; індикатори параметрів розвитку; індикатори засобів взаємодії.

Економічні індикатори спираються на: а) натуральні показники: урожайність сільськогосподарських культур і продуктивність тварин (звужено описують застосування окремого ресурсу і не показують сукупних витрат на його одержання); б) вартісні показники: обсяг валової й товарної продукції, розмір поточних витрат і фондових вкладень, дохідність виробництва – на їх основі визначають продуктивність праці, фондовіддачу, матеріаломісткість, обчислюють різні види доходу, прибутку, собівартості, рентабельності (дають комплексну оцінку розпорядженню землею, трудовими ресурсами, основними та оборотними засобами, окупності витрат тощо).

Соціальні індикатори відбивають структурні кількісні та якісні результати діяльності щодо соціального забезпечення людей: індикатори життєвого рівня населення; індикатори якості людських ресурсів; індикатори захищеності життєдіяльності.

Соціальні індикатори узасаднені такими показниками, як: демографічні, соціально-економічні, соціально-структурні, соціально-політичні, соціально-культурні вимірники.

Екологічні індикатори повідомляють про екологічні проблеми, їх тенденції та розвиток у часі і, таким чином, сприяють розумінню стану довкілля. До них входять: індикатори впливу на навколишнє середовище; індикатори стану довкілля; індикатори наслідків для оточення; індикатори вжитих заходів. Екологічні індикатори базуються на показниках, які визначаються за рекомендаціями різних організацій і можуть об'єднуватися в групи:

– показники тиску, станів, реагування;

– показники рушійних сил, тиску, станів, впливу, реагування та інші.

Застосування екологічних індикаторів забезпечує обліково-інформаційну та аналітичну базу для ефективнішої організації управління природокористуванням і вироблення стратегії природоохоронної діяльності.

Техніко-технологічні індикатори віддзеркалюють стан сукупності найактивніших елементів виробництва, практично реалізованих за допомогою устаткування, приладів, різноманітних транспортних, передавальних, діагностичних та інформаційних засобів, організованих у технологічні системи підрозділів, підприємств, галузей.

Техніко-технологічні індикатори визначають: відповідність технічного рівня виробництва сучасним досягненням у сфері науки і техніки; шляхи та резерви підвищення технічного рівня; вплив технічного рівня виробництва на динамізм виробничих потужностей. Ці індикатори включають показники техніко-технологічного рівня: технічна оснащеність; рівень прогресивності технологій; технічний рівень устаткування; рівень автоматизації і механізації виробництва; механоозброєність праці; коефіцієнт фізичного спрацювання устаткування; коефіцієнт технологічної оснащеності виробництва; рівень утилізації відходів виробництва; рівень забруднення навколишнього середовища; частка екологічно чистої продукції та інші.

Індикатори оцінки техніко-технологічної структури спираються на показники: ступінь технологічної диференціації виробництва; відповідність форм технологічної диференціації виробництва організаційним умовам; щільність налагодження виробничих взаємозв'язків між підрозділами підприємства; додержання принципу прямоточності при встановленні виробничих взаємозв'язків.

Техніко-технологічні індикатори описують способи одержання й перетворення матеріалів, енергії, інформації, виготовлення продукції, а також відображення процесу формування та поліпшення техніко-технологічної бази, що постійно орієнтована на кінцеві результати господарської діяльності.

Індикатори коливань (відхилень) удосконаленої системи збалансованих індикаторів управління – вимірники змін параметрів самої цієї системи, що дають змогу отримувати характеристики стану її внутрішнього і зовнішнього середовища, а також міри реалізації системної функції. Індикатори змін удосконаленої системи збалансованих індикаторів управління включають вимірники: потенціалу ресурсів; організації процесу; дії механізмів; контролю результатів.

Зміст індикаторів змін удосконаленої системи збалансованих індикаторів управління характеризується показниками інформаційної, матеріально-технічної, фінансової бази, кадрової та організаційно-методичної складової, засобів комунікації та опрацювання інформації.

Такий підхід усвідомлення індикативного управління верифікує авторську гіпотезу про те, що є дві функціональні складові вдосконалення системи збалансованих індикаторів прийняття якісніших рішень: теоретична, на основі якої робиться вибір тих чи інших альтернатив, і фактична, яка означає, що ця система сама визначається результатами їх реалізації.

Висновки і перспективи. Узагальнюючи наведений матеріал, слід відзначити, що обґрунтування вдосконаленої системи збалансованих індикаторів управління діяльністю підприємства потребує наукового дисперсування її структури до рівня формування базових складових. Головною, та визначальною щодо всіх інших, функцією такої системи є постійний цілеспрямований підбір, на основі наявної інформації, відповідного їм набору показників. Показник, як комплексна характеристика будь-якого об'єкта, процесу чи його результату, поняття або їх властивостей, змінюючись у динаміці, перетворюється на індикатор оцінки відповідного сегмента функціонування такого підприємства.

Впровадження менеджментом удосконаленої системи збалансованих індикаторів забезпечує розробку, прийняття та реалізацію якісніших управлінських рішень із розв’язання питань та ситуацій в практиці господарювання досліджуваних організаційних формувань.

Список літератури

1. Алексеева Т. В. Информационно-аналитические системы / Алексеева Т. В., Лужецкий М. Г., Курганова Е. В. – М. : Московская финансово-промышленная академия, 2005. – 175 с.

2. Бланк И. А. Управление прибылью / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2007. – 768 с.

3. Економічний аналіз : навч. посіб. / [М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.] ; за ред. М. Г. Чумаченка. [2-ге вид.]. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.

4. Інформаційно-аналітичний процес : праксеологічний підхід / Савчук В. К., Костенко О. М., Краєвський В. М. ; за заг. ред. В. К. Савчука. – К. : Вік Принт, 2013. – 204 с.

5. Ильина О. П. Информационные технологии бухгалтерского учета / О. П. Ильина. – СПб : Питер, 2001. – 688 с.

6. Карминский А. М. Информационные системы в экономике : в 2-х ч. / А. М. Карминский, Б. В. Черников. Ч. 1 : Методология создания. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 336 с.

7. Костенко О. М. Кластерний аналіз як метод ідентифікації однорідності об’єктів інформаційно-аналітичної системи управління / О. М. Костенко, В. М. Краєвський // Облік і фінанси. – 2015. – № 2 (68). – С. 128–133.

8. Костенко О. М. Маржинальний аналіз в підвищенні ефективності діяльності підприємств та поліпшенні управління її рівнем / О. М. Костенко, В. М. Краєвський // Облік і фінанси. – 2015. – № 3 (69). – С. 148–152.

9. Краєвський В. М. Облік аграрного потенціалу національного багатства / В. М. Краєвський. – К. : Вик Принт, 2015. – 440 с.

10. Титоренко Г. А. Информационные системы в экономике / Г. А. Титоренко [2-е изд.]. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008. – 463 с.

11. Управління ефективністю сільськогосподарського виробництва : інформаційно-аналітичний аспект / [Савчук В. К., Костенко О. М., Мискін Ю. В., Краєвський В. М.] ; за заг. ред. В. К. Савчука. – К. : Вік Принт, 2013. – 470 с.

12. Федунь Ю. Показники сталості еколого-економічного розвитку / Ю. Федунь // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. – 2008. – № 25. – С. 321–327.

References

1. Alekseeva, T. V. (2005). Informatsyonno-analiticheskiye systemy [Information-analytical system]. Moskva : Moskovskaia fynansovo-promyshlennaya akademiya.

2. Blank, Y. A. (2007). Upravleniye pribyl'yu [Profit management]. Kiev: Nyka-Tsentr.

3. Boliukh, M. A., Burchevskyi, V. Z., Horbatok, M. I. ta in. (2003). Ekonomichnyi analiz : navch. posib. [Economic analysis: tutorial] (second ed. by M. H. Chumachenko). Kiev: KNEU.

4. Savchuk, V. K., Kostenko, O. M., Krayevskyi V. M. (2013). Informatsiyno-analitichnyi protses : prakseolohichnyi pidkhid [Information-analysis process: praxeological approach] (ed. by V. K. Savchuk). Kiev : Vik Print.

5. Il'yina, O. P. (2001). Informatsionniye tekhnologiyi bukhgalterskogo ucheta [Information technology Accounting]. SPb : Pyter.

6. Karmynskyi, A. M. (2006). Informatsionnyye sistemy v ekonomike: v 2-kh chastynakh [Information systems in the economy: in 2 parts]. Ch. 1 : Metodologiya sozdaniya. Moskva : Finansy i statistika.

7. Kostenko, O. M., Kraievskyi, V. M. (2015). Klasternyi analiz yak metod identyfikatsiyi odnoridnosti ob'yektiv informatsiyno-analitychnoyi systemy upravlinna [Cluster analysis as a method of identification objects homogeneity of information-analytical systems management]. Oblik i finansy, 2 (68), 128–133.

8. Kostenko, O. M., Kraievskyi, V. M. (2015). Marzhynalnyi analiz v pidvyshchenni efektivnosti diyalnosti pidpryyemstv ta polipshenni upravlinnya yiyi rivnem [Marginal analysis to improve the efficiency of enterprises and improvement of management level]. Oblik i finansy, 3 (69), 148–152.

9. Kraievskyi, V. M. (2015). Oblik agrarnogo potentsialu natsionalnogo bagatstva [Accounting agricultural potential national wealth]. Kiev : Vyk Prynt.

10. Titorenko, H. A. (2008). Informatsyonnyye systemy v ekonomike [Information systems in economics] (second ed. by Tytorenko H. A.). Moskva : YuNYTY-DANA.

11. Savchuk, V. K., Kostenko, O. M., Myskin, Yu. V., Kraievskyi, V. M. (2013). Upravlinnya efektyvnistiu silskogospodarskogo vyrobnytstva : informatsiino-analitychnyi aspekt [Performance management agricultural production, information-analytical aspect] (ed. by V. K. Savchuk). Kiev : Vik Prynt.

12. Fedun, Yu. (2008). Pokaznyky stalosti ekologo-ekonomichnogo rozvytku [Indicators of ecological sustainability and economic development]. Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka, 25, 321–327.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ИНДИКАТИВНОГО ИНСТРУМЕНТАРИЯ УЧЕТНО-ИНФОРМАЦИОННОГО ОТРАЖЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИОННЫХ ФОРМИРОВАНИЙ

А. Н. Костенко

Аннотация. *Освещены теоретико-методические положения улучшение индикативного инструментария учетно-информационного отражения деятельности организационных формирований.*

Обоснованы параметры разработки усовершенствованной системы сбалансированных индикаторов управления организационным формированием, которая объективным учетно-информационным отображением его работы определяет предпосылки принятия качественных решений.

Исследованы гносеологические аспекты научного дисперсирования структуры обеспечения организационного формирования информацией до наименьших элементов, из которых образуются основоположные составляющие указанных индикативных ориентиров.

Ключевые слова: учетно-информационная система, индикативное управление, система сбалансированных показателей, виды организационных формирований

IMPROVEMENT INDICATIVE OF THE TOOLS OF ACCOUNTING AND INFORMATION REFLECT THE ACTIVITIES OF THE ORGANIZATIONAL UNITS

A. N. Kostenko

Abstract. *The article highlights the theoretical and methodological provisions to improve the tools indicative of accounting and information reflect the activities of the organizational units.*

The rheological characteristics of an improved system of balanced indicators in the management of organizational formation, which is the objective of accounting information displaying his work defines the preconditions for making quality decisions.

Investigated epistemological aspects of scientific dispergirovanija patterns of organizational formation information to the lowest elements, which are fundamental components of these indicative targets.

Keywords: accounting and information system, indicative management, balanced scorecard, types of organizational units